

**Nyugat-magyarországi Egyetem
Erdőmérnöki Kar
Erdővagyon-gazdálkodási és Vidékfejlesztési Intézet**

VADÁSZATI ÜGYVITEL

és

VADÁSZATI MUNKAÜGYI ISMERETEK

**KÉZIRAT
verziószám: 1.3**

Dr. Horváth Sándor

Sopron, 2012.

BEVEZETŐ

A „vadászati ügyvitel” és a „vadászati munkaügyi ismeretek” c. tárgyak a vadgazdálkodási igazgatási szakmérnök/szakirányító és a mesterszintű vadgazdálkodási szakmérnök/szakirányító szakirányú továbbképzési szakok III. szemeszteres tantárgyaként kerültek bevezetésre a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karán. A tárgyak oktatásának elsődleges célja a vadgazdálkodás és vadászat ügyviteli, számviteli és munkaügyi rendjének átfogó elemzése, feltárása, szinergikus bemutatása a hallgatók számára, akik döntően maguk is napi kapcsolatban állnak ilyen tárgyú adminisztratív feladatokkal és döntést igénylő helyzetekkel. A két tárgyból 6-6 államvizsga-kérdés került megfogalmazásra, melyek praktikusan ezen jegyzetpótló kézirat tartalomjegyzékét is alkotják.

Vivat academia!

a szerző

I. FEJEZET: VADÁSZATI ÜGYVITEL

A szakmai ügyvitel oktatásának célja a vadgazdálkodás és vadászat során lezajló események dokumentálásának bemutatása. A szakmai feladatokhoz (beírókönyv, lőjegyzék, élővad-befogási jegyzőkönyv, üzemterv, éves terv, vadállomány-becslési jegyzőkönyv, leltár stb.) rendelt számviteli, könyvviteli feladatok bizonylatolása, elszámolása, könyvelése. Az ügyviteli fegyelem alapvető jellemzőinek bemutatása.

Az ügyvitel-tervezés ma már döntően digitális úton történik, ügyvitelkezelő szoftvereket alkalmazunk, sok esetben szoros együttműködésben térinformatikai alkalmazásokkal. Fontos a kapcsolatok átlátása a szakmai dokumentumok és a mindenkorai könyvelés között. A számvitel, mint részletes információs rendszer, számos tervezési és végrehajtási feladathoz szolgáltat információkat.

A vadgazdálkodóval kapcsolatba kerülő különböző státuszú munkavállalók, egyesületi tagok, tisztségviselők ügyviteli feladatait szabályozni kell, az ügyviteli rend kialakítása és továbbfejlesztése, az ügyviteli koncepció a jogi személyek jogszerű működésének egyik alappillére.

A rendszerváltás előtti évtizedekben a vadgazdálkodás és vadászat bizonylatolási rendszere kb. az 1960-as évektől fogva országosan többé-kevésbé egységesen működött. A levelezés, mint általános ügyviteli alapfeladat az erdészeti, mezőgazdasági és vadgazdálkodási képzésben is oktatott tárgy volt. Ennek keretében az egymással kapcsolatban álló szervezetek (vadásztársaságok, vadászati felügyelőség, erdőgazdaság, termelőszövetkezet/állami gazdaság, hivatalok) munkatársai számos bizonylatolási folyamatot rutinszerűen tudtak elvégezni. Ez a rendszer a '90-es évek változásaival jelentősen átalakult. Egyrészt a szereplők és azok kapcsolatai mellett, a korábbi dokumentálási igények is jelentősen átalakultak, másrészt széles körben megjelent a számítógép, ami elektronikus útra terelte/tereli az ügyvitelt.

Az ügyviteli rend nagyon fontos, de nem egyetlen eleme a bizonylatolás. Ennek módját, tartalmát, idejét az egyes ügyekhez rendelt, számos jogszabály írja elő, melyek egymással is kapcsolatban állnak. Az ügyvitel – így a vadászati ügyvitel – gerincét is alapvetően a számviteli nyilvántartás képezi. A vadgazdálkodó ügyviteli rendszerét tehát ennek megfelelően kell és érdemes praktikusán kialakítani. Alapvető elv, hogy minden olyan eseményt bizonylaton rögzítünk, ami kapcsolatba kerül a számviteli nyilvántartással (szükséges és elégséges mértékben). Mivel a vadgazdálkodás és vadászat „veszélyes üzem”, így a számviteli igényű bizonylatolás mellett a fegyverrel való mozgás, cselekmények dokumentálása is kiemelt fontosságú. Mindkét témakört (számvitel és fegyverhasználat) kiemelt figyelem kíséri a szabályozás oldaláról (NAV ill. Rendőrség). Emellett számos további jogszabály és azt alkalmazó hatóság kerül a vadgazdálkodó látókörébe (Önkormányzat, Kormányhivatalon belül első sorban a Vadászati és Halászati Osztály, KSH, stb.), mely szervezetekkel a szokásos ügymenetet a gazdálkodó szervezetén belül is szabatosan szabályozni kell.

1. Ismertesse a vadgazdálkodó szervezetek ügyvitelének főbb számviteli és üzemgazdasági dokumentumait, azok szakmai és pénzügyi tartalmát.

A vadgazdálkodó szervezetek száma 1370. A vadgazdálkodó szervezetek legfontosabb alapidokumentumai:

egyesületi formában működő vadásztársaságok esetén	alapszabály
gazdasági társasági formában működők esetén (zrt., kft., bt., ezek nonprofit megfelelői)	alapító okirat vagy társasági szerződés
alapítványi formában működők esetén	alapító okirat
költségvetési szerv esetén (pl. nemzeti park)	rendelettel kihirdetett alapító okirat

Az alapidokumentumok általában a működés jogi (jogsabályi) kereteit rögzítik, emellett praktikus házi szabályzatot alkotni a vadászatra jogosultnál, melyet a legfelsőbb szerv (vadásztársaságok esetén a közgyűlés) tud szükség szerint, és közzététel nélkül is módosítani.

A vadgazdálkodó működésének igénye szerinti további, leggyakoribb szabályzatok (zárójelben a megalkotója):

- intéző bizottság működési szabályzata (közgyűlés)
- felügyelő bizottság (ellenőrző bizottság, fegyelmi bizottság) működési szabályzata (közgyűlés)
- házi szabályzat (minden olyan kérdésben útmutatást tartalmazhat, melyet a gazdálkodó nem kíván az alapszabályban részletezni; ezt a dokumentumot nem kell beküldeni a Bíróságnak minden változtatásnál)
- pénzkezelési szabályzat: bankszámla, pénztár, HUF-EUR, jogosultságok, limitek, bankkártya-használat, elektronikus banki műveletek, stb. (könyvelő javaslatára a közgyűlés)
- cafetéria-szabályzat (munkavállalók számára kell elkészíteni)
- működési engedély és telephelyengedély pl. gépjárművet üzemeltető jogosult számára vagy hűtőház üzemeltetése esetén (helyi önkormányzat)
- kockázatértékelés (munkavédelmi technikus)
- munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályzat(ok) (Munkavédelmi/tűzvédelmi szakember)
- iratkezelési szabályzat (jogász és/vagy könyvelő javaslatára a közgyűlés)
- gépjárműhasználat, telefonhasználat, eszközhasználat szabályzatai (pl. magasles, kerítés) szabályzata (Közgyűlés)
- vadkár, vadászati kár és vadban okozott kárértékelési szabályzat (vadkárbecslő szakember javaslatára a közgyűlés)
- munkaruha-juttatási szabályzat (munkavédelmi szakember javaslatára a közgyűlés)
- lőtér működési rendje (rendőrséggel való egyeztetés után a közgyűlés)
- élővadbefogási szabályzat (állatvédőkkel való egyeztetés után a közgyűlés)
- tagnyilvántartás (vezetőség)
- felhatalmazások, engedélyek (pl. ki vezetheti a gépjárműveket, vezetőség)

Törvények és rendeletek:

- 1996. évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról
- 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól
- 1959. évi IV. Törvény a Polgári Törvénykönyvről
- 2004. évi XXIV. Törvény a lőfegyverekről és lőszerkekről
- 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet a fegyverekről és lőszerkekről

Könyvvitel, számvitel vezetésének alapvető összetevői:

- Bizonylati rend, bizonylat-kibocsátás és bizonylat-befogadás
- Gazdálkodási dokumentumok
  - Főkönyvi könyvelés (szerződések, számlák, bizonylatok, hatósági határozatok, stb.)
  - Bérszámfejtés (munkaszerződés, munkaköri leírás és tájékoztatás, bérjegyzék, cafetéria-juttatási jegyzék, jelenléti ív, kiküldetési rendelvénnyel, szabadságengedély, táppénz-dokumentumok)
  - Gépkocsi-költségelszámolás (tankkártya, üzemanyag- és egyéb számlák, belföldi fuvarlevél, CMR, szállítólevél, menetlevél)
  - Telefon-költségelszámolás (számla, részletes számla, átalány)
  - Házi pénztár-kezelés (kiadási- és bevételi pénztárbizonylatok, valutapénztár, előleg-elszámolás)
  - Bankszámla/ák (forgalmi kivonat, készpénzfelvételi- és készpénzbefizetési bizonylat, bankkártya-bizonylat, átutalási megbízás, beszedési megbízás, inkasszó, deviza-valuta)
  - Tárgyi eszköz kezelés (beruházás aktiválása, amortizációs szabályok, eszköz-nyilvántartás, leltár, selejtezési jegyzőkönyv, felújítások és karbantartások)
  - Munkaruha juttatás (ruhanyilvántartás, selejtezés, javítás)
- Éves számviteli beszámoló (Mérleg- és eredménykimutatás, kiegészítő melléklet, közgyűlési határozat, benyújtást igazoló nyugta, 2012. január 1-től a civil szervezetek számára is kötelező a közzététel)
- Vagyonnyilvántartás, leltár, mezei leltár
- Adóbevallások (NAV, Önkormányzat)
- KSH adatszolgáltatás
- OVA adatszolgáltatás
- Közgyűlés, menedzsment, ellenőrző hatóságok számára egyedi adatszolgáltatások (üzemgazdasági adatszolgáltatások, gazdasági tervezéshez szükséges adatok/mutatók előállítás)
- Támogatások és pályázatok kezelése, projektmenedzsment

2. Ismertesse a vad okozta balesetek és a vadászbalesetek dokumentálásának menetét, a szükséges intézkedés-sorozatokat.

Vadbaleset két alapvető típusa amikor történik személyi sérülés, és amikor „csak” vagyoni kár keletkezik (pl. autó összetörik).

Közös szabályok a fenti két esetben:

- biztosítani kell a helyszínt a további személyi sérülés ill. vagyoni kár elkerülése végett
- gépjármű tulajdonosa/üzembentartója által kötött kötelező biztosítás alapvetően nem fizeti az ilyen káreseményt (hazánkkal ellenben számos EU-tagországban igen), casco-biztosítás köthető rá
- vadgazdálkodó felelősségbiztosítása kiterjed(het) az ilyen káresemények biztosítására (vagyoni kár és/vagy maradandó személyi károsodás)
- fotók, rajz, írásos részek a jegyzőkönyvekbe, minden részlet pontos dokumentálása (időpont, időjárási viszonyok, személyi adatok, jármű adatai, helyszín akár GPS koordinátákkal is, körülmények, stb.)
- „vadveszély” kresz-tábla ellenőrzése az érintett útszakaszon
- kresz-tábla kihelyezését a vadveszélyes útszakaszokra a vadgazdálkodó kérvényezi (és finanszírozza és ellenőrzi a műszaki állapotát) az út fenntartójánál (Önkormányzat, Közútkezelő Np. Kft., Magánútnál a magánkezelő), kiegészítő táblán a veszélyes útszakasz hossza, valamint táblaismétlések
- alapvetően a vadgazdálkodó felelős azért, hogy ne kerüljön a vad az úttestre (pl. kerítés építése, elszoktatás...)
- autós felelős azért, hogy a kresz-szabályokat betartsa (ha kint van a tábla, óvatosan kell haladni)
- ha nincs kint a vadjelző tábla, akkor a vadgazdálkodó elmarasztalható (ilyenkor a Rendőrség értesítése döntő lehet, kérésre jegyzőkönyvet vesznek fel, melyet 8 napon belül meg kell küldeni az érintetteknek)
- A vadbaleset során a sebzett vad elejtéséről gondoskodni kell, az ilyen vadra is érvényesek az elejtés és birtokba vétel szabályai (krotália, vadhúsvizsgálat). A baleset során esett vadat közforgalomba nem szabad hozni.

Vadbaleset személyi sérüléssel:

- minden esetben értesíteni kell a Rendőrséget (KRESZ szabály, szabálysértési vagy büntetőeljárás lesz)
- Rendőrség a területileg érintett vadgazdálkodó tisztségviselőjét vagy hivatásos vadászát értesíti az esetről, akinek szintén érdemes jegyzőkönyvet készíteni (pl. szolgálati naplójába)

Vadbaleset személyi sérülés nélkül:

- „csak” vagyoni kár esetén a Rendőrség értesítése nem szükséges (egyes esetekben ettől függetlenül érdemes bejelenteni)

A **vadászbaleset** jellemzően vadászat közben, fegyverhasználatról fordul elő, de ide kell sorolni a vadgazdálkodás és/vagy vadászat közben nem fegyver okozta egyéb baleseteket is, függetlenül attól, hogy üzemi balesetnek minősül-e vagy sem.

Fegyver által okozott baleset esetén:

- vadászat vagy vadgazdálkodási tevékenység azonnal leállítása, minden jelenlévő értesítése
- helyszín biztosítása a további személyi és/vagy anyagi kár elkerülése végett
- elsősegélynyújtás a sérült(ek)nek, mentőszolgálat értesítése, halott esetén annak őrzése
- Rendőrség haladéktalan értesítése (eljárás alá vont és/vagy érintett személyektől az eljárás végéig a fegyvereiket bevonják)
- jegyzőkönyvezés a helyszínről, körülményekről (fotók, rajz, leírás, stb.)

Nem fegyver által okozott baleset esetén (pl. traktorról leugró személy bokája kibicsaklik, vagy lesről leesett vadász megüti magát):

- szükség szerint a vadászat vagy vadgazdálkodási tevékenység leállítása, jelenlévők értesítése
- helyszín biztosítása, elsősegély nyújtása, mentőszolgálat értesítése
- amennyiben munkahelyi balesetnek minősül (ha az munkavégzés közben történt), akkor a munkáltató köteles üzemi baleseti jegyzőkönyvet felvenni és 3 napon belül a Kormányhivatalnak megküldeni
- ha tag vagy vendégvadász sérül meg, akkor nem minősül üzemi balesetnek, de jegyzőkönyvet ekkor is érdemes készíteni, a biztosítónak való jelentés érdekében, ilyenkor azonnal értesíteni kell a biztosítótársaságot is
- elsősegélyládát mindenkor kell biztosítani a helyszínen (lejárati ideje van)

3. Ismertesse az egyéni- és társas vadászatok lebonyolítása során, a vadgazdálkodónál és a vadászoknál kötelezően előírt dokumentumok megnevezését, tartalmát, keletkezésének időpontját, hitelesítését, megőrzésének előírásait.

Részben a 4. tétel

Beírókönyv:

- Minden egyéni- vagy társas vadászat megkezdése előtt kötelező a használata.
- A vadászt kísérő hivatásos vadász vagy meghívó tag köteles a vadászat pontos helyét, idejét és időtartamát, a résztvevő személyek nevét és státuszát (vendégvadász, bérvadász), a vadászat módját és a vadfajt/vadfajokat beírni.
- Léteznek már digitális beírókönyvek is, használatuk terjedőben van, a jogi szabályozás ebben az irányban nem teljeskörű.

További dokumentumok:

- Szolgálati napló és szolgálati jelvény (hivatásos vadász munkájának, mozgásának alapvető dokumentálására szolgál)
- Egyéni vadászati napló és teríték-nyilvántartás
- Társas vadászati napló és teríték-nyilvántartás
- Állami Vadászjegy
- Állami Vadászati Engedély

- Egyéni Lőjegyzék
- Fegyvertartási engedély
- Vadászati hatósági igazolvány (vadászati felügyelőnél)
- Vadászkutya vadászati alkalmassági vizsga igazolványa
- Solymászat speciális dokumentumai
- Íjjal történő vadászat speciális dokumentumai

Dokumentumok megőrzésére több időintervallum van használatban. A digitális és a papíralapú dokumentumok esetében eltérő a szabályozás. A szigorú számadású dokumentumok megőrzésére általában 8 év a főszabály (5 év az adóelévülés időtartama), a közokiratok esetében a keletkezéstől számított 15 év a levéltárba helyezés ill. selejtezés ideje. A vadgazdálkodó ill. a vadászati hatóság iratkezelési szabályzatában ezt rendezni kell.

Jogszabályok:

- 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről
- 1995. évi LXVI. törvény a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről

4. Ismertesse a fegyverbirtoklás (fegyvervásárlás és fegyvertartás) során keletkező dokumentumokat, azok érvényességét, a dokumentumok tárolását és rendelkezésre tartásának előírásait.

A fegyverbirtoklás alapvető szabályait a következő jogszabályok határozzák meg:

- 2004. évi XXIV. törvény a lőfegyverekről és lőszerkekről
- 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet a fegyverekről és lőszerkekről

A vadászati célú fegyverszerzés két típusa a hivatásos vadász számára szolgálati fegyver beszerzése, valamint a sportvadászok fegyverbeszerzése. A szolgálati célú fegyverbeszerzés szigorúbb.

Fegyvervásárlás menete:

- állami vadászvizsga és állami fegyvervizsga sikeres letétel (tanfolyami részvétel kötelező)
- büntetlen előélet igazolása
- pszichológiai alkalmasság igazolása (pszichológus szakorvos)
- általános egészségügyi alkalmasság igazolása (házi orvos)
- állandó lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányság fegyver-ügyintézőjénél a dokumentumok és az igazgatási szolgáltatási díjról szóló igazolás benyújtása
- fegyvervásárlási engedéllyel 90 napig az első fegyver megvásárlása

Első fegyver megvásárlása után:

- fegyver bemutatása a rendőrségen
- fegyver műszaki vizsgáztatása
- fegyverszekerény (műszakilag megfelelő) megvásárlása

- helyszíni szemle a Rendőrhatóságtól
- fegyvertartási engedély kiállítása

Fegyvertartás:

Műszaki felülvizsgálatok

Egészségügyi felülvizsgálatok (életkortól függ, alapesetben 5 évente, azután sűrítve)

Fegyverútlevél

Külföldről történő fegyvervásárlás, külföldre történő fegyver-értékesítés

Fegyverkereskedelem

Hatástalanítás, díszfegyverek

Fegyver elvesztése, megrongálódása, ellopása, megsemmisülése, öröklése, ajándékozása

5. Ismertesse a személyek és gépek vadászterületen történő mozgásának dokumentumait, szabályait.

A vadászatra jogosult területén (vadászterületen) a vadakon kívül számos személy és gép, eszköz mozgása történik, melyet szabályozni kell. A mozgást (belépés, kilépés, területen történő tartózkodás és helyváltoztatás) a vadászatra jogosult a vele kapcsolatban lévő személyek (tagok, vendégek, technikai célú belépők és hivatásos vadászok) által dokumentáltatja.

Szakmai dokumentumok, melyek a személyek és gépek mozgását szabályozzák vagy segítik:

- Önálló vagy társult vadászati jog-hasznosítás esetén a tulajdonos(ok) vagy a földtulajdonosi közösséggel létrejött megállapodás (haszonbérlet) a vadászati jog gyakorlására (szerződés és mellékletei)
- Vadászterület dokumentumai (határozat, térképek és mellékletei)
- 10 éves vadgazdálkodási üzemterv (határozat)
- Éves vadgazdálkodási terv (határozat)
- Mesterséges (zárttéri) vadtartás dokumentumai (tervek, takarmány-megfelelősségi dokumentumok, stb.)
- Állatorvosi szemle dokumentumai
- **Beírókönyv**
- Vadászati napló és terítéknyilvántartás (egyéni ill. társas)
- Élővadbefogásról szóló nyilvántartás
- Vadhúsvizsgálati jegyzőkönyv
- Vadkár-becslési jegyzőkönyv (mezőgazdasági és erdei), szakértői névjegyzék
- Vadbalesetről szóló jegyzőkönyv
- Vadászterület karbantartása, vadőrzési jegyzőkönyv (szolgálati napló)
- Lőtéren használt eszközök műszaki felülvizsgálati jegyzőkönyve
- Szolgálati fegyverek műszaki felülvizsgálati jegyzőkönyve
- Gépjárművek, telefonok, egyéb eszközök dokumentumai
- Kiértékelések (pl. E.ON szereli hétvégén a villanyoszlopot a vadászterületen)
- Agrometeorológiai jelentés

- Vadászatra jogosult tagjainak, hivatásos vadászainak névjegyzéke elérhetőségi adatokkal együtt (információáramlás érdekében)

Vadászterületre lépő személyek dokumentumai:

- Hivatásos vadászok okmányai (személyi okmányok, fegyvertartási engedély, vadászjegy, egyéni lőjegyzék, szolgálati igazolvány és jelvény, szolgálati napló, azonosítójel, ragadozómadár-engedély)
- Tagok okmányai (személyi okmányok, fegyvertartási engedély, ragadozómadár-engedély, vadászjegy, azonosítójel)
- Vendégvadászok okmányai (bérvadászoké is) (személyi okmányok, fegyvertartási engedély, vadászjegy vagy vadászati engedély, ragadozómadár-engedély, azonosítójel)
- Vadászterületre lépő személyek fegyvereinek okmányai
- Baleseti oktatásról szóló igazolások
- Vadászskutyák és ragadozómadarak dokumentumai
- Lövészetvezető dokumentumai
- Fegyverműves dokumentumai
- Rendőr, természetvédelmi őr, halőr, mezőőr, erdőőr dokumentumai

6. Ismertesse a zárttéri vadtartás során keletkező szakmai és pénzügyi dokumentumokat, valamint azok kapcsolatát a gazdálkodó szervezet ügyvitelével, könyvvitelével, számvitelével.

A zárttéri vadtartás döntően a vadgazdálkodó szervezetek profitorientált tevékenységei közé tartoznak, ennek megfelelően a könyvviteli nyilvántartásuk is számos speciális elemet tartalmaz. A zárttéri nagyvadtartás (vadaskert, vadspark, vadfarm) mellett az apróvadtenyésztés (volieres, sátras, kifutós) is gazdasági tevékenység, ennek megfelelően fokozottan ügyelni kell a helyes bizonylati rend megtartására.

- Épített környezet engedélyezési dokumentumai (Vadászati Hatóság, Építéshatóság, Önkormányzat, Állategészségügy, KÖTEVIFE, Bíróság, stb.), létesítési terv
- Szabályzatok, határozatok meghozása a jogosult részéről (állattenyésztési napló, mezei leltár)
- Származási igazolások (pl. fácáncsibe, nagyvad betelepítése)
- Takarmányozási napló (anyagok és gyógyszerek származási és megfelelőségi dokumentumai)
- Szerviz-periódusok jegyzőkönyvei az épületeknél
- Tenyésztési terv (helyszín, technológia, szakemberek feladatai, takarmányok, állategészségügy, vízfelhasználás, trágyakezelés, kibocsátás, értékesítés)
- Vadaskerti napló
- Állományváltozási napló
- Elhullási napló
- Üzleti terv és részei

- Támogatások, pályázatok
- Állatorvosi szemlék dokumentumai
- Mindezekről készült számviteli bizonylatok, szerződések, számlák, stb.
- Érintett munkavállalók számára rendszeres egészségügyi vizsgálat (pl. tüdőszűrés), jelenléti ív

IRODALOM

ZOLNAI ALADÁRNÉ ÉS ZOLNAI ALADÁR (1995): A vállalkozás ügyviteli bizonylatai, iratmintái. Saldo Kiadó

BARTA J. et al.(2000): Speciális Társaságok, KJK KERSZÖV , Budapest

TEMESI EDIT (2009): Korszerű ügyvitel és levelezés. Booklands 2000 Kiadó

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR

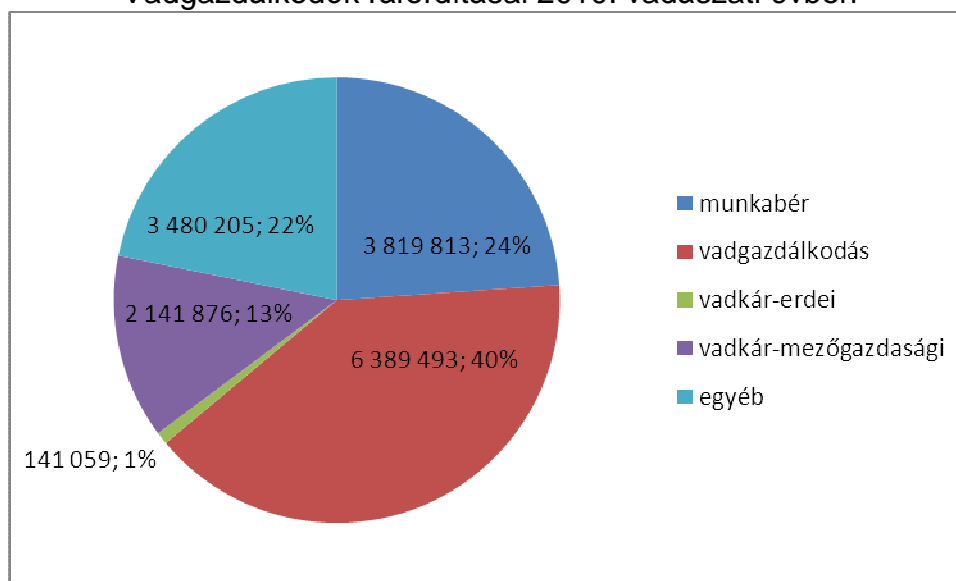
II. FEJEZET: VADÁSZATI MUNKAÜGYI ISMERETEK

A vadgazdálkodás/vadászat a nemzetgazdaság magas munkaerő-igénnyel bíró szektorába tartozik, mely szempontból a foglalkoztatás-bővítés és a vidékfejlesztés fontos szereplője. A legutóbbi, 2007. év környékén indult új vadgazdálkodási tervezési dekádban a korábbi 1200 (OVA, 2005) vadgazdálkodó egység száma kb. a hetedével emelkedett, 2009-ben 1370 (OVA, 2009) vadgazdálkodót jegyez az OVA. Ezen vadgazdálkodók döntő része egyesületi formában működő Vadásztársaság, azonban az állami erdőgazdaságok és további gazdasági társaságok száma is jelentős. A nemzeti parki igazgatóságok 21 vadászterületen rendelkeznek vadászati jogosultsággal. A továbbiakban a vadgazdálkodókat, a hagyományok végett, általánosan vadásztársaságoknak nevezzük.

Magyarország vadászterülete az ország területének kb. 88%-a (8,2 Mio ha), tehát az átlagos vadászterület 6000 ha körül alakul. A vadásztársaságok összesen 60.000 ha vadföldet művelnek. A területes vadásztársaságok tagjainak száma 31.000 fő (OVA, 2010). Az 1370 vadgazdálkodó egység összes árbevétele 16,5 Mrd Ft volt 2010-ben, az árbevétel arányos nyereségük 3% volt.

A hivatásos vadászok száma 3300 fő (OVA, 2010), azaz átlagosan kb. 2500 ha területet lát el egy-egy hivatásos vadász. A következő ábrán látható, hogy a vadgazdálkodók ráfordításai között a munkavállalóknak kifizetett bér- és járuléka az összes kiadás közel negyedét jelentik, tehát a vadásztársaságok számára az alaposan tervezett bérgazdálkodás elsődleges fontosságú. Számos vadásztársaság számára komoly erőfeszítést jelent a hivatásos vadászok bérének kigazdálkodása. A 3300 hivatásos vadász (egészen pontosan 3281 fő) bérköltsége (személyi jellegű ráfordítás), a 2010. évre meghatározott minimálbérrel (73.500 Ft/hó + 27% társadalombiztosítási járulék) számolva összesen 3,67 Mrd Ft, azaz egyéb munkabérré (egyszerűsített munkavállalók munkabére, prémium, stb.) mindössze 150 Mio Ft szerepelt a vadásztársaságok beszámolóiban. A hivatásos vadászok munkabére gyakorlatilag tehát a mindenkor érvényes minimálbér.

Vadgazdálkodók ráfordításai 2010. vadászati évben

Forrás: OVA

1. Ismertesse a hivatásos vadászok alkalmazásának munkaügyi feltételeit (álláspályázat, munkaszerződés, munkaügyi bejelentések és dokumentumok).

Társas vadászatot az vezethet, aki a 7/2010. (II. 2.) VM rendelet 32.§ (1) bekezdés értelmében, aki

- hatályos és érvényes vadászjeggyel ÉS
- középfokú vadgazdálkodás-vadászati szakképesítéssel rendelkezik.

Hivatásos vadászokra vonatkozó különös szabályok:

- vadgazdálkodásra jogosult köteles „hivatásos vadász igénybevételéről önállóan vagy más jogosulttal közösen gondoskodni”, itt a jogszabály nem egyértelműsíti a foglalkoztatásra irányuló jogviszony pontos formáját (mivel alapvetően fizikai munkáról van szó, így a megbízási jogviszony gyakorlatilag kizárható, első sorban munkaviszonyra kell gondolni). Az Adózás rendjéről szóló törvény (Art. 1. § (7) bekezdése alapján) az adóhatóság a szerződést, ügyletet és más hasonló cselekményeket a valódi tartalmuk alapján köteles minősíteni, így mivel a hivatásos vadász foglalkoztatása alapvetően fizikai munkavégzésre irányul, tehát a „megbízási szerződés” valószínűleg nem a megfelelő forma
- vadász kamarai tagnak kell lennie
- hivatásos vadász igénybevétele: megfelelő képesítése van ÉS kamarai tag
- 3000 hektáros szabály (minden megkezdett, ill. a hatóság véleménye alapján)
- 10.000 hektáros szabály, kötelező felsőfokú végzettségű hivatásos vadász igénybevétele
- eskü
- szolgálati igazolvány, -jelvény és -napló
- jogosult szolgálati egyenruha viselésére
- Munka Törvénykönyve 165.§ alapján „Ha a munka a ruházat nagymértékű szennyeződésével vagy elhasználódásával jár, a munkáltató a munkavállalónak munkaruhát köteles biztosítani.”
- 65/1999. (XII. 22.) EüM rendelet értelmében egyéni védőeszközt (pl. kesztyű, csizma, maszk) kell biztosítani, a vadgazdálkodás/vadászat alapvetően veszélyes üzem!
- Ptk. 351.§ a „Vadállat tartója úgy felel, mint az, aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat.” Ennek értelmében a vadaskert, vadaspark, vadfarm üzemeltetője **veszélyes üzem** működtet, tehát ilyen esetekben az egyéni védőfelszerelés kiemelt fontosságú.
- álláspályázat nem lehet diszkriminatív, a munkaerőigényt minden esetben be kell előre jelenteni a munkaügyi központba
- munkaszerződés kötelező elemeit a Munka Törvénykönyve 71.§-tól részletezi (munkaadó, munkavállaló, jogviszony, időtartam, próbaidő, munkabér és juttatások, munkavégzés helye, munkarend, munkaidő, szabadságolás rendje, munkakör, stb.)
- munkavállalót a munkába állás előtti napig be kell jelenteni a NAV-hoz, ügyfélkapun keresztül
- munkaügyi dokumentumok:
  - havi bérfizetési jegyzék (bérlap)

- jelenléti ív
- szabadságengedély
- egyéni szabadság-nyilvántartás
- 08-as havi járulékvallás (NAV)
- kilépőtömb (MEP nyomtatvány)
- M30-as januári adatszolgáltatás (szja-adóbevalláshoz)
- munkaköri leírás
- cafetéria-nyilatkozat
- nyilatkozat a munkavállaló bejelentéséről
- nyilatkozat szja-előleg levonásáról

2. Ismertesse az egyszerűsített munkaviszonyban történő foglalkoztatás munkaügyi feltételeit (munkaszerződés, munkaügyi bejelentések és dokumentumok).

Az egyszerűsített munkát (korábbi nevén alkalmi munkát, kiskönyves foglalkoztatást) a 2010. évi LXXV Törvény az egyszerűsített foglalkozásról (Efo tv.) szabályozza.

Főbb ismérvei a munkaadó szempontjából:

- Egyszerűsített módon létesíthető munkaviszony:
  - mezőgazdasági vagy turisztikai idénymunkára
    - növénytermesztés, állattenyésztés, erdőgazdálkodás, vadgazdálkodás-vadászat, halászat ágazatba tartozó munkák, tovább ehhez kapcsolódó anyagmozgatás, csomagolás, továbbfeldolgozás, maximum naptári évente 120 napon keresztül
    - kereskedelemről szóló törvény alapján idegenforgalmi v. kereskedelmi turisztikai jellegű tevékenységhez kapcsolódó munkákra, maximum naptári évente 120 napon keresztül
  - alkalmi munkára: minden nem a fenti két nagy kategóriába tartozó munka, melyet legfeljebb 5 egymást követő napig, és egy naptári hónapon belül legfeljebb 15 naptári napig, és egy naptári éven belül legfeljebb 90 naptári napot érintően, határozott munkaviszony keretében lehet létesíteni (minden 5. nap után legalább egy napra meg kell szakítani). Ebben a kategóriában a foglalkoztató (pl. vadásztársaság) esetében létszámlimit is van, míg a mezőgazdasági idény munkánál nincs.
- Közös szabály, hogy elég a szóbeli megállapodás, tehát nem szükséges a munkaszerződés (ha a munkavállaló kéri, akkor viszont kell kötni írásos munkaszerződést). A munkaviszony a munkáltató általi bejelentéssel jön létre (legkésőbb az első munkanap előtti napon kell megtenni).
- Foglalkoztatás bejelentése a 12T1041E jelű bevallás kitöltésével és beküldésével történik elektronikus úton az ügyfélkapun keresztül (második alkalommal már telefonon is lehet bejelenteni).
- A tárgyhoz végén az egyes egyszerűsített munkavégzés keretében foglalkoztatott munkavállalók számára kifizetett összegekről, ill. a ledolgozott napokról a 1208-as bevalláson havi jelentést kell tenni, és a tárgyhoz követő hó 12-ig a közteher göngyölített értékét be is kell fizetni a NAV-felé. A

munkáltatónak továbbá igazolást is kell adni a munkavállalónak a felé történt kifizetésekről, hogy a munkavállaló a saját személyi jövedelemadó-bevallását ennek alapján el tudja készíteni az év végén.

- Foglalkoztatás elején meg kell állapodni a munkabérről és a munkaidőről, valamint a munkavégzés helyéről (lehet nagyobb lépték is, pl. egy vadászterület). Vasárnap is foglalkoztatható különösebb kitétel nélkül így a munkavállaló (nem kell pótlékot fizetni neki).
- Munka megkezdése előtt meg kell róla győződni, hogy a munkavállaló a munka megkezdésére alkalmas állapotban van-e.
- Munkabért alapvetően a nap végén, készpénzben kell átadni (lehet utalni is). A bér mértéke naptári napra (vagy teljesítmény) alapján nem lehet kevesebb, mint az egy napra eső minimálbér 85%-a, vagy a garantált bérminimum 87%-a.
  - minimálbér mértéke 2012-ben 93.000 Ft/hó, egy napra 3.100 Ft, ennek a 85%-a 2635 Ft/nap (330 Ft/óra)
  - garantált bérminimum értéke a legalább középfokú végzettséget igénylő munkákra alkalmazandó, 2012-ben 108.000 Ft/hó, egy napra 3.600 Ft, ennek 87%-a 3132 Ft/nap (390 Ft/óra)
  - a minimálbér vagy a garantált bérminimum egy napra eső összegének kétszeresénél többet nem érdemes adni a munkavállalónak, mert a meghaladó részt már nem lehet elszámolni költségnek a munkaadónál!
- Közteher, melyet a napi munkabér után tételesen (tehát annak tényleges értékétől függetlenül) kell megfizetni:
  - mezőgazdasági és turisztikai idénymunka esetén 500 Ft/nap/fő
  - alkalmi munka esetén 1000 Ft/nap/fő
- Közteher magában foglalja az alábbi járulékokat és adókat, tehát ezeket külön nem kell megfizetni vagy elszámolni:
  - szociális hozzájárulási adó
  - szakképzési hozzájárulás
  - egészségügyi hozzájárulás
  - rehabilitációs hozzájárulás
  - személyi jövedelemadó
  - nyugdíjjárulék
  - egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék
- A közteher megfizetésével a munkavállaló az alábbi jogosultságokat szerzi:
  - nyugellátásra való jogosultsági idő és valorizációs alap
  - egészségbiztosításra való jogosultság (járó- és fekvőbeteg-ellátás, baleseti ellátás)
  - álláskereső ellátásra szóló jogosultság

3. Ismertesse a vadgazdálkodóknál elterjedt „társadalmi munka”, és az „önkéntes munka” munkaügyi dokumentálásának részleteit.

Társadalmi munka

A társadalmi munka alapvetően az egyesületi formában működő vadásztársaságok tagsága által szolgáltatott közvetlen tagi munkavégzés a társaság javára (saját

munkaerő biztosítása valamilyen közösségi cél érdekében). Ez a típusú munkavégzés közelebről alig definiált jogi fogalom, a '90-es évek elején kikerült a jogrendből, és azóta sincs érdemi szabályozása. Manapság a tipikus formáját jelenti az egyesületi tagok által, ellenszolgáltatás (fizetés) nélküli közvetlen munkavégzés, általában a hivatásos vadász közvetlen irányításával. Veszélyes azonban ebben az esetben „munkavégzésről” beszélni, mivel ha tényleges jogviszony keletkezik, akkor egyből bejelentési kötelezettség, munkaszerződés és a kötelező minimálbér megfizetésének szükségessége kerül előtérbe.

A társadalmi munka tehát a tagok által a vadásztársaságnak, ellenszolgáltatás nélkül biztosított személyes munkavégzése. Fontos, hogy semmiképp se irányuljon a vadásztársaság profitorientált (pl. a fácántenyésztés azon része, amely a bérvadásztatásra kerül) tevékenységére, mivel ebben az esetben a munkavégzés klasszikus esete merül fel.

A tagok személyes munkáját ellenben lehet szabályozni akár az alapszabályban, akár a házi szabályban, hiszen a tagok kötelezhetőek a tagdíj megfizetésén túl személyes feladatvégzésre is. A társadalmi munka „pénzbeli megváltása” szintén kényes kérdés, megyénként eltérő szokásjoggal. Egyes vadásztársaságoknál az éves tagdíj két részből áll, melynek egyik része mindenképp pénzben teljesítendő, míg a második vagy annak egy része társadalmi munkával is kiváltható (ebben az esetben szabályozni kell az egy napi vagy egy órányi társadalmi munka értékét).

A társadalmi munkában részt vevőkről, bár alapvetően nem tartozik a tevékenységük a Munka Törvénykönyve alá, de jelenléti ívet érdemes vezetni, valamint balesetei oktatást is kell tartani. Mivel a tagok nem kerülnek biztosítási jogviszonyba a vadásztársasággal, így a baleset nem minősül üzemi balesetnek, tehát táppénz vagy egyéb juttatás nem jár a károsultnak. A vadásztársaság ellenben köthet általános felelősségbiztosítást valamely biztosítóval, ha társadalmi munka során történik baleset, vagy egészségkárosodás, a biztosító ilyen esetben rendezheti a kárt.

A társadalmi munka során munkaruha vagy egyéb juttatás alapvetően nem juttatható, mivel ebben az esetben ismét a munkavégzésre irányuló jogviszony keletkeztetése történne. Természetesen annak nincs akadálya, hogy a résztvevők által összegyűjtött pénzből pl. közösen főzzenek.

Közérdekű önkéntes tevékenység

Ez a típusú munkavégzés jogi formát öltött a 2005. évi LXXXVIII törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről c. jogszabály révén. Ez a jogszabály hivatott a korábbi klasszikus társadalmi munkát helyettesíteni, azonban azt lényegesen korlátozza.

Közérdekű önkéntes munkát csak költségvetési szerveknél (pl. nemzeti park, egyetem) vagy közhasznú szervezeteknél (fogadó szervezet) lehet végezni, ilyen lehet pl. a közhasznú egyesületként működő vadásztársaság, vagy a közhasznú nonprofit kft-ként működő gazdálkodó. Közérdekű önkéntes munkát csak a közhasznú szervezet közhasznú tevékenysége vagy működési tevékenységes tekintetében lehet végezni.

Közérdekű önkéntes munkavégzés során nem minősül ellenszolgáltatásnak, azaz járulék fizetése nélkül adható juttatások:

- munkaruha, védőfelszerelés
- utazás, szállás, étkezés költsége (akár saját gépkocsi költségtérítése is)
- védőoltás, szűrővizsgálat
- képzési költségek

- önkéntes tulajdonában álló gépek használatának térítése (pl. motorfűrész benzin-olaj költségének számla ellenében történő megtérítése)
- közérdekű tevékenységgel kapcsolatos állapot élelmének, felszerelésének költségének biztosítása (pl. kutyatáp, kutyafelszerelés)
- balesetbiztosítás díja az önkéntes számára
- jutalom kifizetése, ha nem haladja meg évente a havi minimálbér 20%-át, azaz 2012-ben 18.600 Ft/év értéket

Önkéntes az lehet, aki a 10. életévét betöltötte, azonban vannak napi időtartamkorlátok. Minden önkéntessel önkéntes szerződést kell kötni (sablon-szerződés). Az önkéntesekről nyilvántartást kell vezetni, és bejelentést kell tenni a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium felé. A NAV és a munkaügyi hatóság ellenőrizheti a bejelentés alapján történő önkéntes foglalkoztatást. Az ilyen típusú foglalkoztatásnál is be kell tartani a munkavédelmi előírásokat, és a költségtérítéseket is bizonylatolni kell.

Polgári természetőrként végzett tevékenység

Az 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről rendelkezik a polgári természetőrként való tevékenységről. A nemzeti parki igazgatóságok és az önkormányzatok természetvédelmi tevékenységét polgári természetőrök segíthetik (vizsgát kell tenniük). Igazolványuk van, és jogosultak:

- természetvédelmi területre belépni
- szolgálati jelvényt és igazolványt használni
- természeti értéket károsító személyt figyelmeztetni és távozásra felszólítani
- védett területről, értékről, engedélyköteles tevékenységekről tájékoztatást adhat.

33/1997 KTM rendelet részletesen szabályozza a vizsga és a továbbképzések tartalmát és a megfelelésség kritériumait.

Vadásztársaságok tagjai kérésükre lehetnek polgári természetőrök az adott önkormányzat kötelékében, ez egy kapcsolaterősítő és minimális rendelkezési jogosultságot biztosító eszköz lehet.

4. Ismertesse a vadgazdálkodóknál kötelezően megtartandó baleseti oktatások előírásait és dokumentálásának menetét (hivatásos vadászok, vadásztársasági tagok, vendégvadászok számára).

Hivatásos vadászok és egyéb munkavállalók

- munkába lépés napja előtt foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálatot kell végeztetni, a munkakörnek megfelelően
- munkavédelmi oktatáson kell részt venni legkésőbb a munkába állás napján, erről jegyzőkönyv készül, az oktatást a munkáltató vagy megbízottja végzi (munkavédelmi napló)
- tűzvédelmi oktatásokon kell részt venni legkésőbb a munkába állás napján, erről jegyzőkönyv készül (tűzvédelmi napló), az oktatást tűzvédelmi előadó vagy a munkáltató végzi
- évente rendszeresen munkavédelmi és tűzvédelmi oktatást kell tartani, de akkor is ha másik munkakörbe kerül az alkalmazott, vagy másik munkahelyre,

vagy bármilyen változás áll be a munkahelyén (pl. új gépkocsit kap, vagy másik épületben történik a fácánnevelés)

- kockázatértékelést kell készíttetni munkavédelmi technikussal, melyet meg kell ismernie a munkavállalóknak is
- tűzvédelmi és érintésvédelmi jegyzőkönyvet tartalmát is ismertetni kell a munkavállalókkal, valamint a tűzoltókészülékek működését és helyét is
- hivatásos vadásznak a saját szolgálati naplójában vezetnie kell, hogy mikor milyen kiképzést kapott
- egyszerűsített munkában részt vevők (pl. hajtók) számára is kell baleseti oktatás, amit jegyzőkönyvezni is kell

Vadásztársasági tagok

- évente legalább egyszer, ill. a vadászszезon előtti közgyűlésen általános balesetvédelmi oktatást kell tartani, melyet rendszerin a fővadász vagy valamelyik hivatásos vadász, vagy külső szakember tart
- jegyzőkönyvezni kell a részvételt, melyről a tag pecsétetes igazolást is kap a vadásztársaságtól
- társas vadászat előtt általános, rövidített verziójú baleseti oktatás is van (lapos lövések elkerülése, vadászati mód ismertetés, fegyverhasználat rendje, stb.), a beírókönyvben rögzítik a fegyverrel rendelkezők nevét, ellenőrizni kell a fegyveriratokat
- baleseti oktatásról kimaradók fegyverrel nem vehetnek részt a vadászaton
- baleseti oktatás tananyagát érdemes a beírókönyvbe is elhelyezni, ill. minden vadász számára írásos formában is kiadni

Vendégvadászok, bérvadászok

- társas vadászat előtt általános, rövidített verziójú baleseti oktatás is van (lapos lövések elkerülése, vadászati mód ismertetés, fegyverhasználat rendje, stb.), a beírókönyvben rögzítik a fegyverrel rendelkezők nevét, ellenőrizni kell a fegyveriratokat a vendégek esetében
- vendégvadász köteles bemutatni a vadászjegyét, fegyveriratait, személyes dokumentumait, fegyverútlevelét
- ha a vendégvadász nem érti a magyar nyelvet, vagy a reggeli baleseti oktatás nyelvét, akkor érdemes tolmácsról gondoskodni, és egy jelenléti ívet aláíratatni a baleseti oktatás meglétéről (első sorban temperamentumos vadászati közösségből érkező vadászok esetében célszerű intézkedés)

5. Ismertesse a vadgazdálkodókat érintő adó- és járulékszabályok főbb jellemzőit az egyes gazdálkodói feladatok során (tagi kompetencia kiadása; bérvadásztatás értékesítése; lőtt vad és vadhús értékesítése; élővad értékesítése; társadalmi munka elszámolása; hivatásos vadászok alkalmazása; elnök-fővadász-vadászmester alkalmazása és díjazása; adminisztratív személyzet alkalmazása; alvállalkozók; sportrendezvények elszámolása).

A gazdálkodó szervezetek (pl. vadásztársaságok) adózási szabályait egy sor adózási jogszabály és egyéb jogszabály rögzíti. Ezek közül az alábbiak a legjelentősebbek:

- **2000. évi C törvény a számvitelről** (tartalmazza a könyvvizetés és számviteli információs rendszer elemeit, részleteit)
- **2003. évi XCII törvény az adózás rendjéről** (adózási alapelvek, adókötelezettségek, hatóságok, illetékességek, határidők, adóalanyok, adónemek-adófajták)
- Külön adótörvények az egyes adófajtákról:
  - ÁFA általános forgalmi adó (27%)
  - TAO társasági adó (16%, 500 Mio alatti árbevétel esetén 10%)
  - SZJA személyi jövedelemadó (16%)
  - HIPA, IFA helyi adók (helyi iparüzési adó max. 2%, tételes helyi idengenforgalmi, kommunális adó, telekadó)
  - EHO egészségügyi hozzájárulás (tételes és százalékos, pl. őstermelőknél)
  - szociális hozzájárulási adó 27%
  - egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék 8,5%
- Illetékek, jövedéki adó, termékdíj, igazgatási szolgáltatási díj, stb.

2012-ben a munkabér szerkezete

fősor	adófajta	mér- téke	minimálbér	garantált bérmini- mum	példa diplomás kezdő fizetésre
munkaadó teljes bérköltsége			119.505	138.780	167.050
munkaadót terhelő adók és járulékok	szociális hozzájárulási adó	27%	25.110	29.160	35.100
	szakképzési hozzájárulás	1,5%	1.395	1.620	1.950
bruttó bér			93.000	108.000	130.000
munkavállalót terhelő adók és járulékok	nyugdíjjárulék	10%	9.300	10.800	13.000
	pénzbeli egészségbiztosítá si járulék	4%	3.720	4.320	5.200
	természetbeni egészségbiztosítá si járulék	3%	2.790	3.240	3.900
	munkaerőpiaci járulék	1,5%	1.395	1.620	1.950
	személyi jövedelemadó	16%	14.880	17.280	20.800
nettó bér			60.915	70.740	85.150

Tagi kompetencia jellemzően apróvadás területeken fácán-nyúl kilövés és/vagy elvitel tekintetében, míg nagyvadás területen a trófea érdekében történő kilövés és/vagy tarvad kilövés jön szóba. A tagi kompetencia mértékét az alapszabályban vagy a házi szabályban rögzíti a közgyűlés. A tagi kompetencia után sem adó- sem járulékfizetési kötelezettsége nincs sem a vadásznak sem a vadásztársaságnak. Nagyvadás területen előfordul, hogy csak a vadászrész jelenti a kompetenciát (belsőség), ebben az esetben sincs adókötelezettség. A szükséges nyilvántartások vezetése természetesen minden esetben fennállnak. Tagi vendégvadászok számára átadott kompetencia-rész sem keletkeztet adókötelezettséget, mivel itt a tag engedi át a saját vadászati lehetőségét ill. vadászrészét. Lőjegyzékek vezetése.

Bérvadásztatás jellemzően a vadásztársaság profitorientált tevékenységének része. Mivel az egyes projektek értéke jellemzően eléri a nettó 200.000 Ft-ot, így árajánlat (árlista), szerződés, teljesítésigazolás és számla, mint bizonylatolási sorrend nem elhagyható adminisztráció kötelezettség. A teljesítésigazolást ebben az esetben kiegészíti a trófeabírálati lap, ill. a lőjegyzék másolata is, melyeket a számlához csatolni kell. A számla természetesen lehet utalásos, készpénzes, forintban vagy valutában nominált, részletesen tartalmazza a bérvadász felé a kiszámlázott tételeket. Az így keletkezett bevétel árbevételnek minősül, így növeli a gazdálkodó szervezet társasági adó-alapját.

Lőtt vad és vadhús értékesítése szintén a gazdálkodó profitorientált tevékenységének részét jelenti. Kisebb csomagokban történő értékesítésnél nyugta vagy számla kiállítása kötelező, de gyakori a szerződéses partner felé folyamatos, vagy nagyobb tételű értékesítés, amikor szerződés kötése indokolt lehet (pl. kontingensek felvásárlása, vagy egy adott mennyiségre szóló folyamatos kötelelem). A lőtt vadról vagy vadhúsról vizsgálati jegyzőkönyv készül, mely a számla mellékletét képezi, ahogyan a nagyvadakra helyezett egyedi azonosítóról szóló jegyzőkönyv is. Belföldi szállítólevél vagy nemzetközi fuvarlevél (CMR) kiállítása is szükséges minden esetben.

Az élővad értékesítése szintén profitorientált tevékenység. Az előzőkhöz hasonlóan, árajánlat, szerződés, teljesítésigazolás, számla a helyes sorrend. Ezt kiegészítik az állatorvosi vizsgálat és a vámkezeléshez szükséges okmányok. Ebben az esetben a belföldi szállítólevél vagy a nemzetközi fuvarlevél (CMR) is szükséges.

Társadalmi munka naplózásáról a 3. tételben van részletesen szó.

Hivatásos vadászok alkalmazása:

- szükséges legalább középfokú képzettség (törvényben részletesen leírtak alapján)
- 10.000 ha feletti vadászterületen felsőfokú végzettségű személyzet is kell
- 3.000 ha-os szabály, a vadászati hatóság engedélyezi az eltéréseket ettől (pl. 5.000 ha-os területre elegendő lehet egy hivatásos vadász is)
- vadászkamrai tagság
- szolgálati jelvény, szolgálati napló, szolgálati fegyver viselése
- kötelező továbbképzéseken való részvétel
- munkavégzésre irányuló alkalmazására nincs egyértelmű szabály, de főszabályként a munkaviszonyt kell venni (mint minden munkavégzés esetében)
- mivel jellemzően fizikai munkát végez, így megbízási jogviszonyban az alkalmazása aggályos (egyéni vállalkozóként történő havi beszámlázás szintén nem egyértelmű megoldás)
- mivel középfokú végzettséghez kötött szakma, ezért a jelenleg szokásos minimálbér helyett inkább a garantált bérminimum biztosítása lenne szükséges
- állaspályázat, munkaszerződés és mellékletei (munkaköri leírás, tájékoztatás a munka rendjéről) egy-egy példányban a munkáltatónál a és a munkavállalónál, munkabért és cafetéria, munkaidő, munkavégzés helye, pihenőidők, kirendelés-kiküldetés rendje, munkáltató ill. utasítási jogkörű személy(ek)

- NAV-bejelentés legkésőbb a munkába állás napja előtti napon
- munkavédelmi oktatás és tűzvédelmi oktatáson való részvétel, valamint ezek naplózása
- munkahelyi kockázatértékelés egy példányában átadása
- szolgálati fegyver biztosítása, vagy szerződés kötése a hivatásos vadász saját fegyverének szolgálati fegyverként történő használatáról (lőszertérítés)
- autó- és telefonhasználat rendjének ismertetése

Elnökök alkalmazására alapvetően három út járatos. Az első, amikor a vadásztársaság elnöke társadalmi megbízott, azaz semmilyen plusz javadalmazást, juttatást nem vár el, ilyenkor biztosítási jogviszony nem is keletkezik. A második, amikor évente egyszer, vagy a vadászszезон(ok) végén néhány alkalommal kisebb összegű jutalomban részesül. Ebben az esetben mint „1210 választott tisztségviselő” jogviszonykóddal lehet bejelenteni a NAV-hoz. Erre a jogviszonyra az „munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony” kategória szabályai az érvényesek. Ha ebben a jogviszonyban a tiszteletdíja a minimálbér 30%-át nem éri el, akkor sem bejelenteni sem járulékot fizetni nem kell utána, azonban személyi jövedelemadót kell fizetnie a tisztségviselőnek. Harmadik lehetőség, amikor az elnök főállásban vagy másodállásban dolgozik a vadásztársaságnál, ebben az esetben a főállású (40 órás) vagy részmunkaidős foglalkoztatásnak megfelelő, legalább a minimálbért elérő bér és annak járulékait kell megfizetni.

Fővadász vagy vadászmester alkalmazása szintén lehet társadalmi jellegű, de ha a közgyűlés választja, akkor az elnökhöz hasonlóan a választott tisztségviselőkre vonatkozó kedvezményes szabályok alapján is kaphat jövedelmet. Ettől eltérő esetben a hivatásos vadászokra jellemző munkaviszony az irányadó (lásd feljebb). Közös szabály, hogy a társasággal választott tisztségviselői vagy munkavállalói jogviszonyban lévő személyek egyszerűsített munkásként nem alkalmazhatóak (nincs kettős jogviszony).

Adminisztratív személyzet alkalmazására többféle megoldás van. A könyvelést sok társaság kiszervezi (klasszikus outsourcing), azaz valamilyen külső vállalkozás (EV, Kft.) végzi a könyvelést, havi számlázással. A másik gyakori megoldás, amikor a vadásztársaság saját könyvelőt vagy kisegítő személyzetet (pl. szakácsot, szobalányt, udvarost) alkalmaz, akár részmunkaidőben, akár főállásban. Ilyenkor mérlegelni kell, hogy a minimálbér vagy a garantált bérminimum alapján kell megbízási jogviszonyt vagy munkaviszonyt létesíteni. Megbízási jogviszonyban nem kell cafetériát vagy munkaruhát biztosítani, míg munkaviszonyban igen (megbízási jogviszony azonban fizikai munkára nem létesíthető, mivel nem életszerű ebben az esetben a munkavégzésre irányuló szerződés tartalma).

Alvállalkozók esetében alvállalkozói szerződést lehet kötni, melynek legfontosabb ismérve a vállalkozói szerződésekkel szemben, hogy ha érinti a szerződés a vadásztársaság profitorientált tevékenységét, akkor az alvállalkozói teljesítések csökkentik a helyi iparűzési adó alapját, míg a vállalkozói szerződések esetében ez a lehetőség nem áll fenn. Alvállalkozókat vagy teljesítési segédeket árajánlat, szerződés, teljesítésigazolás, számla bizonylati rend megtartása mellett lehet igénybe venni.

Sportrendezvényeken részt vevőkkel kapcsolatos adó- és járulékszabályok széles körben szabályozottak. Alapelv, hogy a vadásztársaság által szervezett sportrendezvényen résztvevők köre két részre osztható:

- o egyik csoport a vadásztársaság tagjai és munkavállalói, valamint ezen személyek Ptk-ban szabályozott közeli hozzátartozói;
- o másik csoport az ezen kívüli személyek.

Az első csoport számára a vadásztársaság azonos feltételekkel, lehetőleg meghívóval, szervezhet sportrendezvényt, ahol étkezést, alkoholmentes italt, lőszert, egyéb juttatást adhat (kis értékű ajándékot, sporttrófeát is), de csak akkor, ha minden jelenlévő azonos mértékben részesülhet ezekből a juttatásokból. A második csoport számára adott juttatás vagy ajándék (reprezentáció) a nem közhasznú társadalmi szervezetek (pl. vadásztársaságok többsége) és a nem közhasznú gazdasági társaságok esetében a juttatás értékének 51%-át adóként kell megfizetni. A közhasznú szervezetek számára azonban életbe lépett 2012-től egy új 10%-os szabály (közhasznú tevékenység érdekében felmerült összes költség 10%-ának erejéig nem kell megfizetniük a közterheket). Fontos, hogy a sportrendezvény során jelenléti ívet kell vezetni, amiből egyértelműen megállapítható legyen a résztvevők jogállása, és ennek alapján kell az adókötelezettségeket megállapítani. A rendezvényekkel kapcsolatos új szabály, hogy a nem üzleti reprezentációnak minősülő rendezvényeken (pl. sportverseny) a minimálbér 25%-át meg nem haladó értékű egyedi ajándékot és szolgáltatást (pl. vendéglátás) is lehet adni magánszemélyeknek, ebben az esetben a fizetendő adó mértéke a juttatás elszámolt értékének 19,04%-a.

6. Hivatásos vadászok munkaruha-juttatásának, szolgálati fegyver-juttatásának és egyéb juttatásainak gyakorlata és dokumentálásának szabályai.

Munkaruha

Mivel a hivatásos vadászok munkája a munkaruha nagyarányú elszennyeződésével jár, így kötelező a munkaadónak (vadászatra jogosultnak) munkaruhát juttatni, igény szerint.

Szolgálati fegyver

Komolyabb pszichológiai vizsgálat, sűrűbb egészségügyi vizsgálat

Egyéb juttatások

- céges gépkocsi magáncélú használata
- céges telefon magáncélú használata
- dűvad-gyérítés esetén a dűvadjelek bemutatására járó lőszertérítés
- cafetéria-elemek (2012.01.01-től):
  - o Erzsébet-utalvány (5.000 Ft/hó/fő)
  - o munkaadó saját üzemeltetési étkezdéjében 12.500 Ft/fő/hó értékben munkahelyi étkeztetés biztosítása
  - o munkaadó saját üzemeltetésű üdülőjében évente, fejenként a minimálbérnek megfelelő összegű üdülési szolgáltatás biztosítása
  - o SZÉP-kártya (450.000 Ft/fő/év, 3 zseb)
  - o helyi utazási bérlet

- iskolakezdési támogatás a munkavállaló iskolás gyermekei után
minimálbér 30%/fő/jogosult gyermek
- iskolarendszerű képzés költségeinek átvállalása a minimálbér
2,5x/év/fő értékben
- önkéntes nyugdíjpénztári befizetés a munkavállaló ÖNYP számlájára, a
minimálbér 50%-a/fő/hó
- önkéntes egészségpénztári befizetés a munkavállaló ÖEP számlájára,
a minimálbér 30%-a/fő/hó

Minimálbér 2012-ben 93.000 Ft/fő/hó

Garantált bérminimum 2012-ben 108.000 Ft/fő/hó (valójában ezt kellene a hivatásos vadászoknak fizetni, mivel a hivatásos vadászati munka középfokú végzettséghez kötött)

IRODALOM

LETT B. ÉS STARK M. (2005): Vezetés- és vállalkozástan, Oktatási jegyzet

STARK M. ÉS HORVÁTH S. (2007): Munkaügyi ismeretek, Szemináriumfüzet

FRANZ W. (2006): Arbeitsmarktökonomik. Springer Verlag, Berlin-Heidelberg

MUNKAÜGYI ÉRTESÍTŐ – munkaügyi és társadalombiztosítási folyóirat, Gallicus Kiadó,
Budapest

MUNKAVÉDELMI ÉS MUNKAÜGYI ELLENŐRZÉS – Ellenőrzés lapcsalád, CompLex Kiadó,
Budapest

OESTEN G. ÉS ROEDER A. (2002): Management von Forstbetrieben. Verlag Dr. Kessel,
Remagen-Oberwinter